

SESSIÓ DE CLAUSURA

Marta Ferrusola de Pujol és rebuda per Josep Laporte i esposa.

President PUJOL

S'obre la Sessió de Clausura d'aquest Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Dono la paraula al seu President, el Sr. Josep Laporte.

JOSEP LAPORTE

Molt Honorable senyor President de la Generalitat, senyors diputats, digníssimes autoritats, companys del Comitè Executiu, senyores i senyors:

Les meves primeres paraules han d'ésser evidentment per a regradar l'assistència en aquest acte del Molt Honorable President de la Generalitat, però no solament a ell, sinó a totes les persones que en tan gran nombre ens acompanyen avui en aquesta presidència, molts d'ells representants del poble català, elegits lliurement des que tenim altra vegada les nostres pròpies institucions. Per això, avui que em sento tan ben acompanyat en aquesta Presidència, he de dir en primer lloc que tots els Metges i Biòlegs de parla catalana de tots els Països Catalans, no solament els del Principat, ens sentim molt honorats de tenir ací uns hostes tan distingits que estic segur que sabran fer-se ressò de totes les nostres inquietuds, que jo, una mica en nom de tots, intentaré ara transmetre'ls breument.

Ha arribat l'hora de tancar aquest Congrés, que dijous passat iniciàvem a Reus i en primer lloc m'és plaent de donar les gràcies a tota la gent que hi ha participat des de molts punts de vista i des de molts diferents angles, començant per totes aquelles entitats o aquells particulars que han volgut contribuir amb el seu ajut econòmic al fet que aquest Congrés es pogués dur a terme, al fet que aquest Congrés tingués unes publicacions tan dignes com les que veieu ara ací damunt d'aquesta taula. No puc enumerar ara la llista, que d'altra banda seria molt llarga, de tots aquells que amb la seva generositat ens han ajudat però el que és evident, el que sap tothom, és que sense aquestes ajudes, aquest Congrés no hagués estat possible. Hem cobrat una quota d'inscripció que jo m'atreviria a dir que és purament simbòlica i és obvi que sense els recursos de què hem disposat, gràcies a aquesta generositat, totes aquestes publicacions, és a dir, tot allò que restarà, no existiria.

Moltes gràcies una vegada més al meu estimat amic i excellentíssim senyor alcalde de Reus, Carles Martí, perquè si l'Ajuntament que ell encapçala no hagués posat a la nostra disposició aquest magnífic Pavelló, jo en diria Palau, tampoc no hauríem tingut un marc tan adient per a celebrar aquest Congrés. Ara, una vegada més, en tant que reusenc, però sobretot en tant que President d'aquest Congrés, m'és molt grat d'insistir en el fet que el Congrés ha estat un èxit, en el fet que hem trobat ací una acollida magnífica.

Evidentment, si s'ha fet aquest Congrés és perquè hi ha hagut un Comitè que

ha treballat durant gairebé dos anys. No procediré a llegir la llista de tots els membres que formen aquest Comitè Executiu; hi ha gent de totes les contrades, no solament de les comarques de la Catalunya estricta, sinó de totes les contrades dels Països Catalans. A tots ells el meu agraïment personal; tot allò que hi pugui haver de bo en aquest Congrés, que espero que serà força, sense caure en triomfalismes, es deu al seu esforç, a la seva col·laboració. De defectes evidentment també n'hi ha hagut i des d'altres punts de vista segurament en poden ser vistos d'altres que ara jo no contemplo. Aquest matí per exemple, se'ns n'ha dit un: el fet de no haver pogut publicar les Ponències amb dues o tres setmanes d'antelació al Congrés. Totes les crítiques que es puguin fer les accepto jo personalment i m'excuso per no haver pogut arribar, ni de bon tros, a la perfecció. I no voldria acabar el capítol de regraciaments sense fer-lo molt particularment extensiu a tota la gent que ha contribuït materialment a la realització del Congrés i a totes les activitats que hem dut a terme ací aquests dies, al nostre incansable Secretari General Andreu Segura, que realment ell sí que ha estat l'ànima del Congrés, a l'Anna Padrós, a en Joan Pastor i a tota una sèrie de nois i noies que ens han ajudat d'una manera extraordinària i que, val a dir, han acabat tots molt aclaparats per la feina que han tingut i molt aclaparats també, deixeu-m'ho dir entre parèntesis, perquè ha fet una calor que ningú no s'esperava en aquesta època. Ningú no podia preveure que fes aquesta calor, que ha estat segurament el principal inconvenient amb què hem topat, i jo desitjo, no solament perquè la calor s'acabi sinó perquè el camp ho necessita, que el clima canviï ràpidament i que moltes de les preocupacions que té el senyor Alcalde com a conseqüència de la secada s'acabin aviat.

Acabat el capítol de gràcies, hauria de fer ara un balanç del Congrés, i voldria fer un balanç que no fos triomfalista. Començaré per unes xifres que abans, a la sessió administrativa, ja s'han donat però que ara, davant les autoritats, vull repetir.

En primer lloc aquest Congrés ha estat un èxit pel nombre de participants. N'hem tinguts molts més dels que ens pensàvem quinze dies abans de començar, n'hem tinguts més també dels que pensàvem el dia que fou iniciat el Congrés. Hem tingut, exactament, 833 inscrits, dels quals 510 són llicenciats o graduats i 323 són estudiants. El Congrés se sent òbviamment orgullós del gran nombre d'estudiants. Moltes coses han de canviar en el nostre país, especialment en el terreny de la Sanitat; per això si tenim en compte que una representació tan important d'estudiants ha seguit amb tant d'interès les sessions d'aquest Congrés, podem estar tranquils pel futur de la Sanitat a casa nostra. En canvi, hi ha altres aspectes d'un mal repartiment que vénen de la macrocefàlia del nostre país; hi ha 600 congressistes que són de Barcelona o dels seus voltants, 100 que són de les comarques del Camp, de l'Alt Camp, del Baix Camp, del Tarragonès; en tenim 34 que són de les comarques gironines. En tenim encara 28 de les Illes, 17 del País Valencià, tenim també algun representant d'Andorra i de la part de Catalunya que està al nord de les Alberes, i tenim 5 o 6 persones d'altres procedències, de Nova York i d'Holanda, per exemple. El meu agraïment a tots. Ara, al mateix temps que exposo aquestes dades, vull insistir en el fet de la mala representació d'algunes comarques, amb l'escassa, encara que molt valuosa representació d'alguns països de llengua catalana, i amb el fet, que fins i tot dintre de la nostra gran conurbació de Barcelona hi ha també absències que en certa manera són de lamentar. No ja quantitativament sinó qualitativament entenc que d'altres persones, que

avui no són aquí, hi haurien hagut d'ésser, perquè això és un Congrés de tots i per a tothom. Un Congrés de totes aquelles persones que parlem català, i ho tenim a glòria, i estem interessats pels problemes de la salut. I hi ha gent que em consta que parla el català i està interessada pels problemes de la salut, i pel que sigui no és ací, acompanyant al conjunt dels presents, molt diversos d'origen, molt diversos de pensament. Ací hi ha una pluralitat d'opcions ideològiques, absolutament enriquidora perquè, si no fos així, aquest Congrés no seria representatiu, però lamento, malgrat tot, que hi hagi algunes absències de companys de Barcelona i lamento, evidentment, que no hi hagi més gent procedent de la resta dels Països Catalans.

Fet aquest balanç quantitatiu, és molt difícil de fer un balanç qualitatiu. Ara estem en aquella fase que els arbres encara no ens deixen veure el bosc, ens n'hem d'allunyar una mica per veure'l en perspectiva. Quan haurem tingut ocasió d'estudiar amb més profunditat quines són les conclusions, quan hàgim tingut ocasió de llegir completament aquestes ponències tan denses que veieu ací damunt la taula, quan haurem tingut ocasió de reflexionar sobre tot allò que s'ha dit ací, gràcies a les transcripcions que es faran de les gravacions efectuades per tal d'editar de seguida el Llibre d'Actes, estic segur que el balanç, possiblement amb llacunes, serà positiu. De fet la importància del Congrés de Perpinyà s'ha vist després de Perpinyà, quan s'ha pogut comprovar la importància que havien tingut les ponències allí discutides.

Fetes aquestes consideracions generals, hauríem de fer una mica de balanç específic del que s'ha dit en aquest Congrés. En tant que President del Comitè Executiu d'aquest Onzè Congrés m'he compromès públicament, i així ho faré, a elevar totes les conclusions que encara han d'ésser definitivament redactades, però que ho seran en breus dies, juntament amb la resta del Comitè Executiu, al Molt Honorable President de la Generalitat, al seu Consell Executiu i a totes les autoritats, Parlamentaris i autoritats comarcals i de tot arreu de Catalunya i dels Països Catalans, perquè sàpiguen quines són les opinions, no m'atreiria a dir unànimes, però sí àmpliament representatives dels qui treballem dins del camp de la Sanitat als Països Catalans.

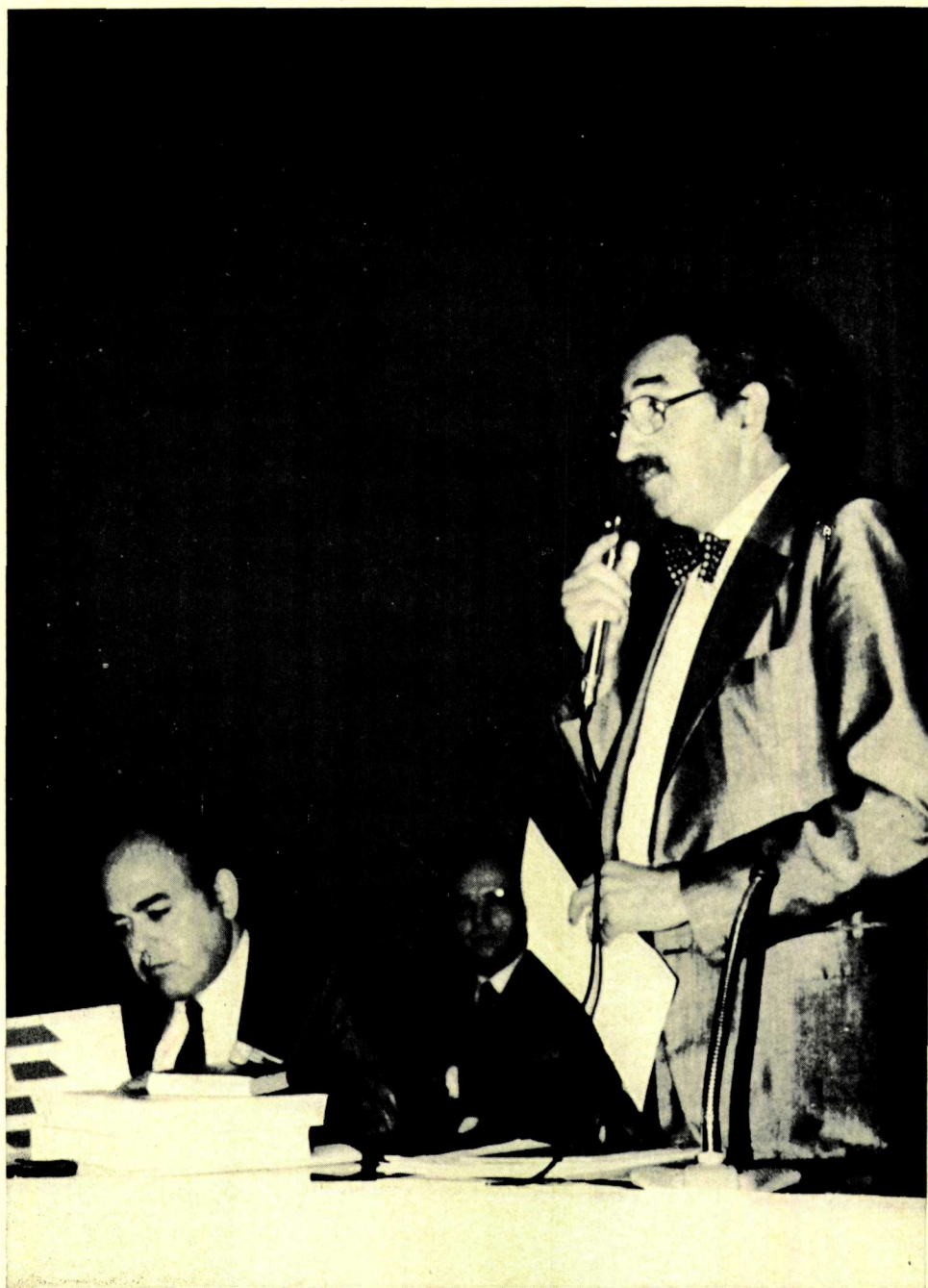
Com és sabut, ací s'ha parlat fonamentalment de dos temes, que són els dos temes de les ponències: Biologia del càncer i Ecologia i salut. Què s'ha aclarit sobre el càncer? Segons com ho mirem s'han aclarit poques coses. L'altre dia vaig sentir una queixa, si voleu una mica ingènua, però no mancada de raó, d'una noia estudiant, que ens ha acompanyat aquests dies com tants d'altres, ací. Deia: he anat a aquest Congrés i resulta que en surto sense saber com guarir el càncer, ni quina sortida professional tinc (aquest era un altre dels temes del Congrés). Evidentment ací no hem descobert com es tracta el càncer per guarir-lo del tot, evidentment ací no podem donar la sortida professional adequada a cadascun dels estudiants que malauradament estan sense feina, però sí que hem pogut fer una sèrie de reflexions sobre tots aquests i molts d'altres temes. Sobre el càncer s'han dit moltes coses, que intentaré de resumir molt breument. S'ha dit, per exemple, que hi ha una gran diversitat de factors etiològics del càncer, que no és degut a una sola causa, sinó que moltes vegades és degut a una concatenació de causes, a un conjunt de causes, i des d'aquest punt de vista és evident que hi ha una sèrie de factors de risc, que predisposen al càncer o el generen, que són perfectament coneguts. Entre d'ells part de les impureses, part de la contaminació que hi ha en aquest medi ambient, que la societat industrial actual

ens imposa, i d'altres que són conseqüència de mals hàbits que tots o la majoria tenim, com és per exemple el fumar. Fumar tabac no hi ha cap dubte que és un factor de risc importantíssim per a moltes malalties, però especialment pel que fa referència a la formació d'una neoplàsia bronquial, de l'anomenat càncer de pulmó. D'altra banda, una cosa que s'ha dit ací és que tenim encara pocs coneixements bàsics de la biologia cel·lular i molecular, és a dir, no sabem encara perquè es produeix el càncer, no sabem encara, com és, per quin mecanisme, per quina patogènia, una cèl·lula o un grup de cèl·lules es tornen neoplàsiques. Però no sabem això moltes vegades perquè no coneixem tampoc quina és la fisiologia, quina és la manera natural de produir-se aquestes cèl·lules. Fins que no haurem aprofundit més les causes íntimes del càncer, evidentment, tampoc no podrem saber quines són les bases biològiques d'un eventual tractament farmacològic del càncer. Sigui com sigui, el càncer va en augment; del començament del segle cap ençà, el nombre de gent que mor per càncer és cada vegada més gran i això pot ésser degut a moltes causes.

Tenim ací una sèrie d'estadístiques, de plànols i gràfiques que ens demostren la incidència gran del càncer, en les diverses contrades i en els diversos Països Catalans: actualment el càncer és a Catalunya la segona causa de mort. Malgrat que el càncer és fàcilment detectable, ens falten encara moltes dades per a tenir un registre total i complet del càncer a Catalunya; i ens falta saber encara quants malalts de càncer tenim, en quin estat estan i de quina manera es distribueixen. Des d'aquest punt de vista cal, doncs, insistir en la necessitat de crear un registre epidemiològic general, particularment en el cas del càncer. Finalment, pel que fa al tractament, és cert que no tenim gaires coses noves a dir. Sí que hem de repetir que la cirurgia en molts casos pot guarir el càncer, quan el càncer és diagnosticat a temps; sí que podem dir que en determinats casos la radioteràpia és important i pot produir efectes molt favorables; des d'aquest punt de vista és obvi que a Catalunya calen instal·lacions més adequades per al tractament dels malalts cancerosos; en canvi s'ha constatat que les esperances que hom havia posat en els fàrmacs, o en els procediments utilitzats per a estimular la immunitat, per ara han donat un resultat molt escàs en el tractament de moltes de les malalties neoplàsiques, i que, la quimioteràpia, com us deia abans, espera encara el coneixement de la fisiologia de manera més aprofundida per tal de poder fer passos més decisius en el sentit de vèncer la neoplàsia.

Acabaria aquest resum de la ponència sobre la Biologia del càncer, dient que allò que està a la nostra mà, allò que està al nostre abast és la prevenció, i que hem de fer tots els esforços en favor de la prevenció del càncer i que hem de fer totes les campanyes que calguin per a lluitar contra totes aquelles circumstàncies i contra tots aquelles hàbits als quals m'he referit abans.

La segona ponència ha tractat d'un tema tan actual com és Ecologia i salut; dit d'una altra manera, de la contaminació. Sobre aquest tema s'ha parlat molt i s'ha discutit profundament durant tot el dia d'ahir, i s'ha arribat a una sèrie de conclusions. En primer lloc, no hi ha dubte que la contaminació és una sobre-càrrega del sistema ecològic i que aquesta contaminació no l'ha inventada l'home, bé que l'home contribueixi a fer-la més intensa, a fer-la més profunda. Per tant la primera norma que cal donar és una norma de bon comportament i de bona ciutadania: no embrutem més la natura, fem tot allò que sigui possible per a pertorbar tan poc com puguem el sistema ecològic en què, per sort o per desgràcia, estem immersos. En segon lloc, he d'assenyalar que s'ha pogut constatar

Discurs de Josep Laporte durant la sessió de cloenda.

El President de la Generalitat clausura el Congrés.

ací l'enorme varietat de les possibles contaminacions ecològiques: n'hi ha de tota mena, des de la contaminació de l'aigua, que cada dia és als diaris, fins a la contaminació de les platges, passant, no cal dir-ho, per l'eventual contaminació de les nuclears i les mesures que cal prendre, per a evitar en tot cas aquesta contaminació, i passant fins i tot, com ens deia Xavier Rubert de Ventós, per la cultura com a element possiblement contaminat, quan la cultura en forma d'una informació es torna excessiva. Hi ha moltes maneres, hi ha molts fronts, en els quals hem de lluitar contra aquesta contaminació que ens amenaça, i que és una conseqüència directa del desenvolupament de la humanitat mateixa. Això no és un problema específic de Catalunya, sinó que és un problema universal, però nosaltres ens hem de preocupar, com és lògic, de la contaminació a casa nostra abans de res. En aquest sentit s'ha posat en relleu en cadascuna de les tres taules que han constituït la segona ponència —i així ho vull fer arribar al Molt Honorable Senyor President i a totes les autoritats ací presents— la necessitat peremptòria que s'engegui una política global i coherent i que eventualment siguin creades les estructures administratives necessàries per a poder lluitar amb èxit contra aquesta contaminació. Almenys el que hem de demanar és que no estiguem cada vegada més contaminats, i el que hem d'aconseguir és que ho estiguem cada vegada menys.

Al costat d'aquests dos temes centrals, que com veieu tenen prou importància per a emplenar no dos dies, com hi han estat dedicats, sinó dues setmanes, hi ha hagut d'altres activitats del Congrés que voldria citar molt breument. Hi ha hagut una sèrie de conferències magistrals, una del doctor Subias sobre l'ètica de la recerca oncològica, la ja referida de Xavier Rubert de Ventós sobre la cultura com a contaminació, i l'exposició que ha fet avui el President de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, Oriol Casassas, sobre Jaume Aiguader i Miró. Totes han contribuït i contribuiran més, quan siguin publicades a les Actes, a enriquir-nos des de molts punts de vista. Hi ha hagut també una altra activitat que ha estat la presentació de l'Índex farmacològic, elaborat pel Comitè d'Informació i Documentació Sanitàries de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears. Entenc —i d'això en puc parlar potser amb una mica més de coneixement de causa que de les coses de què he parlat fins ara— que és una eina molt important, que constitueix una proposta cultural molt vàlida, i que ha de contribuir també, de mica en mica, a anar aclarint aquest panorama de la dispensació, moltes vegades absurda a casa nostra, com succeeix també a tants països del món.

I no podria acabar aquesta ressenya sense al·ludir a les aportacions fetes pels estudiants. Les aportacions dels estudiants són molt importants des del punt de vista quantitatiu, ho són també des del punt de vista qualitatiu. Han estudiat i han debatut a fons dos temes: un, ja ho he dit abans, és el de les sortides professionals, l'altre és el de l'ensenyament de les Ciències de la Salut; tots dos prou conflictius. Redacten ara les seves conclusions que lliuraran a l'Honorable Conseller d'Ensenyament, senyor Guitart, que ahir havia de venir per tal de participar a la Taula sobre l'Ensenyament de les Ciències de la Salut, però que a última hora hagué de cancel·lar el seu compromís. En síntesi, els estudiants demanen una millor planificació de tots els estudis universitaris, que hi hagi menys corporativisme o menys gremialisme en l'exercici de determinades professions, i sobretot, allò que han demanat —que hem demanat— tantes vegades: que les Universitats que hi ha a Catalunya siguin realment autònomes i al mateix

temps que autònomes, passin a dependre del Govern de la Generalitat de Catalunya.

I amb això acabo aquesta breu ressenya. Acabo dient que, de tota manera, entenc que hi ha una cosa més important que tot allò que he dit. I aquesta cosa més important és que, ja ho vaig dir el primer dia, si el Congrés de Perpinyà fou el del retrobament, aquest ha d'ésser el Congrés de la normalització. Crec que això ha quedat absolutament demostrat, i, si més no doneu un cop d'ull a aquesta taula i ho veureu. Ací teniu el Molt Honorable President de la Generalitat, que ens presideix, ací teniu diversos parlamentaris de diferents grups, ací teniu l'Alcalde de Reus i el President de la Diputació, ací teniu en definitiva els representants democràtics del nostre poble, i aquest Congrés que parla de Ciència en català, pot elevar les seves conclusions a les seves autoritats. Per això em sembla que, realment, aquest és el Congrés definitiu de la normalització. I esperem que aquests Congressos, aquest llarg seguici, aquesta llarga rastellera de Congressos, ja no es desfacin mai més. I esperem que puguin seguir, i que puguin tenir lloc a tots els indrets on la nostra llengua és viva i potent com a mostra de la nostra progressiva reconstrucció nacional.

Perquè, ara més que mai, tal com deia el poeta de la Selva malauradament traspasat fa vuit dies, podem repetir: "Foc nou, baixa del cel i torna a prendre. Ja ha sonat l'hora d'esventar la cendra, oh Pàtria de les tombes flamejants!"

President PUJOL

President, senyor Batlle, senyor President de la Diputació de Tarragona, senyors diputats, benivolguts amics.

En primer lloc m'he d'excusar; m'havia compromès a assistir a l'acte d'inauguració del Congrés el dia 25 al matí, i no ho vaig poder fer. Era un compromís que havia contret feia molt de temps però va resultar que aquell mateix dia es va iniciar un debat parlamentari que encara no ha acabat. Lamento, doncs, no haver pogut assistir a la inauguració. No volent perdre l'oportunitat de participar en certa manera en aquest Congrés aprofito ara l'avinentesa que m'ofereix aquest acte de clausura.

Abans de res, els volia dir, molt breument, que confiem que el procés de transferències de l'Administració Central al Govern de la Generalitat i a l'Administració catalana portarà un ritme molt accelerat. Pel que fa concretament a Sanitat, tenim la convicció, i m'atreviria a dir que tenim la seguretat plena, que en un futur molt immediat, màxim d'un parell de mesos, és a dir d'ací a Nadal, haurem aconseguit una sèrie de traspassos molt importants en aquest camp, per exemple l'INSALUD, que com vostès saben és la clau de volta, és l'element fonamental de l'assistència sanitària a Catalunya. Naturalment els he de dir que el Govern de la Generalitat no té solament la preocupació dels traspassos, sinó que considera vital la forma com es fan aquests traspassos. Vostès que són metges i treballen en Hospitals i molts són potser Directors d'Hospitals, saben que la problemàtica dels concerts amb l'INSALUD és un tema fonamental. Per això la negociació de les condicions del traspàs és vital i és un treball una mica fosc, és un treball fins i tot una mica dur ja que gairebé mai no s'arriba a aconseguir

tot allò que ens cal o ens fa l'efecte que ens caldria, però de tota manera no podem cedir en cap aspecte essencial.

Ara mateix, l'altre dia explicava en el Parlament, i val la pena que ho repeteixi ací, que un dels traspassos importants que s'han fet últimament en matèria de Sanitat i Seguretat Social comportava entre ells l'Hospital de Malalties del Tòrax de Terrassa. Doncs bé, hem frenat, momentàniament, aquest traspàs, que segurament serà un fet d'ací a poc temps, perquè fins que no sapiguem exactament quin és el concert que la Seguretat Social està disposada a concedir-li, considerem que no podem prendre segons quins compromisos que després no podríem satisfer o complir prou satisfactòriament.

Em sembla que l'acte de clausura d'aquest Congrés potser no és el moment més adequat per a explicar-los quins són tots els nostres projectes en matèria de política sanitària. En tot cas això ho hauria hagut de fer el Conseller si estigués aquí com a Conseller, però, evidentment, no hi està. En tot cas sàpiguen que la Sanitat de Catalunya està com vostès ja saben en bones mans, no solament per la persona del Conseller sinó per tots els col·laboradors que ell s'ha triat. En tot cas estic segur que contribuiran a plasmar aquesta idea que tenim: que Catalunya no serà mai un "gran país" potent per la seva economia, per la seva demografia, per la seva potència militar, però en canvi, hem d'intentar que sigui un país realment vàlid, molt per sobre de la mitjana general, en el terreny de la cultura, en el terreny del que en podríem dir el concepte de civilització i entre d'altres coses de la Sanitat, de l'atenció als malalts, de la higiene, de tot allò que ha de constituir una preocupació prioritària del Govern de la Generalitat.

Permetin-me fer un parell de comentaris, ni que siguin superficials, sobre alguns aspectes del Congrés que ara acaba. No puc dir gran cosa sobre un dels grans temes que vostès han tractat, el del càncer, no pas perquè no sigui important, que ho és en molts aspectes, fins i tot psicològicament atès que és el que té la gent més esgarriada. Tot i que sóc metge, els meus estudis de Medicina es perden en les boires del passat. He seguit amb molt d'interès les explicacions que ha fet el doctor Laporte, i no puc fer més que animar-los a continuar treballant i agrair l'ajut importantíssim que ha representat la col·laboració de l'Associació Espanyola contra el Càncer, que ha contribuït a fer possible la celebració d'aquest Congrés.

Sobre la contaminació sí que he de dir alguna cosa més, perquè, com vostès saben, aquest és avui un gran tema polític, és un tema que afecta el model de societat, i és un gran tema de Govern. Nosaltres entenem, des del Govern de la Generalitat, que hem de defensar el país, i defensar el país, no vol dir només defensar-ne la llengua, la cultura, la riquesa, la convivència, el nivell de vida de la gent, sinó que vol dir també defensar-lo en aquest aspecte d'evitar que sigui destruït per la contaminació o en pateixi la salut dels seus habitants. Cal fer un país habitable i, per tant, si hem de fer un país habitable, cal que sapiguem lluitar contra totes aquestes formes de contaminació. Celebro, per tant, i molt conscientment, que vostès justament enguany, l'any 1980, hagin dedicat el Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana al tema de la contaminació. No sé si això es va decidir responent a una idea molt precisa de quines eren les necessitats, fins i tot les necessitats polítiques i les necessitats de consciència col·lectiva, que en aquests moments tenim, però en tot cas jo els puc dir, com a President de la Generalitat, que ens és molt convenient que els metges i els biòlegs

de Catalunya s'hagin ocupat d'aquest tema. En aquest sentit m'és plaent d'anunciar-los que en un termini molt breu el Govern de la Generalitat crearà una Comissió Interdepartamental del Medi Ambient, amb unes possibilitats d'actuació àmplies, amb la consigna de dur a terme una actuació enèrgica, i dotada dels mitjans que li calguin per a realitzar una actuació eficaç. No cal dir com necessitem una política d'aquest tipus, des de la Generalitat; l'altre dia m'hi referia en el Parlament. Necessitem, per exemple, tenir una bona xarxa de controls de radioactivitat, necessitem tenir una xarxa de control de la contaminació, poca o molta, que produiran les nostres tèrmiques. Tenim tèrmiques, i molt probablement en tindrem alguna més, i cal vigilar-les. A més, podria donar-se el cas que les nostres tèrmiques d'aquí a uns mesos ens plantegin la possibilitat de tornar al carbó, possibilitat que és realment angoixosa des del punt de vista de la contaminació i des del punt de vista del paisatge. I cal dir que si això es fes, no seria pas per un caprici. Només cal que llegeixin el diari "Avui"; agafin-lo per la primera pàgina i entendran ràpidament que aquest és un tema que es pot plantejar. I la conseqüència d'això és greu des del punt de vista de la contaminació. Aquest només és un exemple però evidentment no és pas l'únic; ara m'estava repassant l'índex de la segona ponència, la ponència, sobre Ecologia i Salut i hi veig moltes altres coses; però jo els poso aquest exemple perquè com a home de govern em preocupa especialment aquest tema, la contaminació del mar, la contaminació dels rius, la contaminació per radioactivitat, la contaminació que produeixen les tèrmiques i tantes altres coses d'aquest tipus; la contaminació industrial, per exemple, la contaminació que produeixen les granges, de la qual se'n parla molt poc, tema important ja que l'agricultura catalana en una part molt important s'ha salvat gràcies a les granges. Avui del producte agrícola català total el 46 % correspon al que en podríem dir l'agricultura vegetal, però el 54 % restant correspon a les granges, a l'aviram, als conills, a les vaques, als porcs, als vedells. I com que tot això ho necessitem, que ningú no vingui i digui que no hem de criar vedells. El que cal és crear estructures adequades per a veure com podem compaginar aquestes activitats contaminant menys els nostres rius, fins i tot els d'alta muntanya. Perquè abans la contaminació es produïa en les planes i en canvi avui si van dalt de tot d'un riu, molt a prop del naixement, també el troben contaminat. Tal com l'altre dia deia en el Parlament volem fer un país restablert en la seva entitat nacional, amb la seva llengua, la seva cultura, la seva voluntat de ser, el seu reconeixement polític. I a més d'això, dintre del marc de l'Europa Occidental. Per tant això vol dir que d'una certa manera hem d'evolucionar cap allò que un dels seus ponents diu, seguint un criteri que en podríem dir de benestar econòmic net i no només del benefici econòmic net. Ara, aquest benestar econòmic net vol dir que de vegades el creixement econòmic no ha d'ésser tan acusat ja que comporta producció d'energia i comporta granges d'animals, per dir dues coses ben allunyades l'una de l'altra, i el benestar econòmic net comporta naturalment que les platges siguin netes, que un s'hi pugui anar a banyar i que els rius no facin pudor, aquests rius en què fa 20 o 30 anys es veien els cap-grossos, aquest riu Congost que jo coneixia de petit i que avui al cap de 20 o 30 anys hi vas i no hi veus res. Cal lluitar contra la degradació; hi ha de tornar a haver cap-grossos al riu Congost.

Ara, repeteixo, ho hem de fer no pas convertint el nostre país en un país bucòlic, en un país pastorívol, en un país en el qual no hi hagi activitat industrial, on no hi hagi activitat de granges. S'ha de fer tot això, però al mateix temps

fer-ho de tal manera que el país es mantingui net. Per tant necessitem aquest gran esforç en el camp econòmic, necessitem aquest punt d'equilibri, entre el tirar un país endavant i al mateix temps mantenir-lo net, presentable, habitable. Jo de vegades, parlant amb un ecologista radical, li dic: si tu haguessis existit en el segle XVIII o en el XIX, Holanda no existiria i quan els holandesos haurien decidit anar a guanyar tres pams de terra al mar hauries dit: no, això altera la natura, aquest ocell, l'altre, el de més enllà poden desaparèixer. Però Holanda no existiria! Per tant, he de dir ben clar que nosaltres som partidaris que Holanda existeixi. Ja m'entenen el que vull dir: que Holanda existeixi vol dir que Catalunya sigui un país modern, un país el més ric possible, un país el més progressiu possible, un país europeu en el sentit ple de la paraula, però volem que sigui també com avui és Holanda per l'altra banda. Holanda ens porta molt d'avenc en aquest camp de defensa de la natura, de la defensa de la salut i en general de l'ecologia. Volem que Catalunya sigui un país net, un país en el qual es respectin fins i tot els cap-grossos del riu Congost, per entendre'ns. Perquè darrera d'aquest respecte, que ara pot fer somriure, hi ha el respecte a tota una manera de viure més sana, més neta, fins i tot més joiosa, més saludable i jo diria humanament, i espiritualment, millor.

Voldria ara referir-me a l'altra gran característica d'aquest Congrés. Aquest és un Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Vostès saben molt bé que jo sóc essencialment un nacionalista, a part d'ésser metge, un metge, diguem-ne, molt especial. Per això, per a mi, la defensa de la llengua és un fet absolutament primordial. En aquest sentit sempre dic que ja és important que ens deixin fer carreteres, que ja és important que ens deixin inspeccionar les granges o les centrals tèrmiques, ja que a través d'això és com hem de construir la nostra societat. Però el més important de tot és que els catalans continuem essent catalans. És per això que volem l'Estatut, un Estatut que ens agradaria que ens permetés de fer moltes coses: que ens permeti inspeccionar les granges, que ens permeti tenir les nostres competències en el terreny de la Salut o en el de les carreteres però que per sobre de tot ens permeti defensar la nostra catalanitat. I per això els he de donar les gràcies de la manera més expressiva perquè vostès, a través d'aquest Congrés, aquest objectiu fonamental el serveixen millor que ningú i a més l'han servit sempre. Ara mateix, en contemplar un moment l'exposició bibliogràfica, he tingut ocasió de recordar que el primer Congrés de Metges de Llengua Catalana tingué lloc l'any 1913. Ja aleshores, fa gairebé setanta anys, la nostra gent, la nostra classe mèdica va entendre que una llengua no es defensa només amb poesies, que no es defensa només amb estudis literaris molt erudits ni amb temes d'estudis humanístics, que una llengua només és viva quan serveix per a tot, i evidentment, quan serveix per a la ciència, i quan serveix en el nostre cas per a la Medicina. Recordo que quan tenia 16 o 17 anys, i afortunadament per tradició familiar ja era catalanista, en una situació com era la dels anys quaranta un podia tenir la seva perplexitat sobre què era això de Catalunya i especialment sobre quina viabilitat tenia això de Catalunya. Un se sentia absolutament aïllat en el clos de la seva família. I en aquestes circumstàncies tan poc favorables una de les coses, una de les tantes coses, que em va fer pensar que això de Catalunya era una cosa important, no solament perquè m'ho hagués dit el meu pare, o perquè hagués llegit el llibre de Maragall que havia trobat a les golfes de casa, no solament per això, sinó perquè havia trobat un altre llibre que era justament un número d'aquestes Monografies Mèdiques que dirigia el doctor

Jaume Aiguader. Aleshores és quan vaig comprovar que aquesta llengua no és una llengua que servís només per a fer rodolins, no és una llengua exclusivament per als Jocs Florals, sinó que és una llengua que serveix per a parlar de Medicina com serveixen el francès, l'anglès, el castellà. No fou l'única evidentment, hi va haver moltes petites coses d'aquestes que em van fer entendre que aquest país que jo estimava era un país que valia la pena.

I us devem a vosaltres, que avui, a l'any 80, com l'any 76 al darrer Congrés a Perpinyà hàgiu demostrat amb l'exemple el que en podríem dir la utilització lingüística, és a dir, la normal utilització del català en el terreny científic, i us devem el posar al dia la llengua a fi que es pugui utilitzar sense cap mena de dificultat. En aquest sentit crec que no estem pitjor del que estàvem l'any 35, i això vol dir que durant aquests 40 anys, la classe mèdica catalana —ajudada segurament per gramàtics— però la classe mèdica catalana en darrer terme ha defensat la llengua, és a dir ha defensat el seu reducte, la seva trinxera. Cadascú havia de defensar la seva trinxera, la seva posició; vosaltres heu defensat amb èxit la vostra, i jo us en dono les gràcies.

I una última cosa us volia dir. Tenim un país viu. Tenim un país amb dificultats, amb problemes; d'acord. Tenim un país amb greus tensions, amb greus contradiccions; d'acord. L'horitzó no és clar en molts aspectes; d'acord. Però nosaltres tenim un país viu. Avui mateix, aquest matí vinc de Tarragona; de la plaça de braus de Tarragona plena de gom a gom perquè es feia un gran concurs castellèr. Em direu que perquè parlo ara dels castellèrs. Però no surto del tema: la vitalitat d'un país no la poden manifestar només els metges, no la poden manifestar només uns quants erudits, no la poden manifestar només uns quants savis; si no té base popular això no va enlloc, seria un país mort, un país erudit per a arxivar potser, que tindrà un valor per a l'arxiu, però no seria un país viu. Per tant tenim de tot, des dels castellèrs de Tarragona, aquesta manifestació tan forta, tan enèrgica, tan profunda, tan autèntica, tan genuïna de la catalanitat, tan sana, tan integradora des d'un punt de vista de la totalitat de la població catalana, fins a allò que vosaltres representeu, aquest esforç, del qual jo us felicito, no solament per l'acte d'avui, sinó pel que heu fet durant tots aquests anys que heu defensat tan eficaçment la vostra frontera. Per acabar, volia transmetre-us aquest missatge; no solament us volia parlar d'allò que heu fet, no solament us volia donar les gràcies pel que heu fet, sinó que us volia transmetre aquesta convicció profunda que té el President de la Generalitat, que Catalunya és un país viu. I que el tirarem endavant, amb coses modestes de vegades, de vegades no gaire vistoses, fins i tot de vegades fàcils de criticar.

Estic convençut que superarem totes les dificultats ja que Catalunya, que som tots, té un pes, que si l'utilitzem amb paciència, amb perseverança, sense fer massa cas dels entrebancs que en un moment determinat poden existir aconseguiem de mica en mica anar fent via, i anar conquerint espais de poder, espais de decisió, i en darrer terme, construïrem el país. Voldria acabar reiterant-vos les gràcies, tot dient-vos que no esteu sols, que hi ha moltes coses a Catalunya que funcionen, que funcionen a més, no gràcies a l'esforç de l'Estat, no gràcies tampoc a l'esforç de la Generalitat, ni de cap poder públic, sinó que funcionen perquè el país és viu, perquè la gent és viva, perquè la gent té ganes de fer coses. Us volia transmetre aquest missatge, el missatge d'un President de la Generalitat que està content, no pas perquè ho faci una mica més bé o una mica més malament o perquè el seu govern vagi més bé o més malament, o pel funcionament del Par-

lament, no per tot això, sinó perquè palpa que vivim en un país viu que podrem tirar endavant. Moltes gràcies per la vostra contribució a aquest tirar endavant el nostre poble de Catalunya.

Dono per clausurat l'Onzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana.